

УДК 314.15

О.О. Козачук

ОСНОВНІ АСПЕКТИ СИНТЕТИЧНОЇ ТЕОРІЇ МІГРАЦІЇ

Міграція, міграційні процеси, імміграція та імміграційні процеси є комплексними, варіативними та багатоаспектними, відповідно феноменами та процесами. З аналізу теорій міграції можна зрозуміти, що чітка концептуалізація імміграції є ключем до її інструменталізації, використання політичними акторами (державою, перш за все) у власних цілях. Тенденції та механізми формування імміграційних потоків, а саме такого елементу економічного зростання, як висококваліфікована робоча сила, можуть дати корисну інформацію, необхідну для ефективної інструменталізації імміграційної політики політичними акторами. Тому важливим є розуміння теоретичних основ міграції, зокрема – синтетичної теорії.

Ключові слова: міграція, міграційні процеси, імміграція, імміграційні процеси, синтетична теорія міграції.

Багатоаспектність людської мобільності вкупі з динамікою трансформацій в сучасному світі змушує держави постійно переглядати імміграційну політику [1, с. 84]. Міграція та імміграція самі по собі, як суспільні феномени, звичайно, не є проблемами міжетнічної взаємодії. Міграція та імміграція є феноменами іншого порядку, іншими детермінантами, інших епістеміологічних взаємозв'язків. Проте ми підкреслюємо, що саме міграція як феномен та міграційні процеси як такі є важливими факторами зародження, кумуляції та дифузії проблем міжетнічної взаємодії.

Метою нашого дослідження є аналіз синтетичної теорії міграції. Виходячи з поставленої мети, ми сформулювали наступні завдання статті:

- концептуалізувати поняття міграції та державної міграційної політики;
- здійснити аналіз синтетичної теорії міграції на основі досліджень групи науковців на чолі з Д. Месеєм.

Проблемами концептуалізації феномену міграції та дослідженнями теорій міграції займалися, зокрема, такі вітчизняні науковці, як Т. Лупул, Н. Бурейко, П. Катеринчук, М. Катеринчук, М. Бурцева. Очевидно, що доробок тільки українських науковців є значним, проте ми згадали прізвища дослідників, чії праці були опубліковані в період після 2010 р.

Заради уникнення непорозумінь із тлумаченням термінології, одразу зазначимо, що за ключове тлумачення феномену міграції ми взяли твердження В. Євтуха з його «Етнічності: енциклопедичного словника», а саме міграція – це процес переселення, територіального переміщення населення, пов'язане зі зміною місця проживання з обов'язковим перетином адміністративних або державних кордонів [2, с. 214].

Згідно з «Міжнародної енциклопедії соціальних та поведінкових наук» за редакцією Н. Смелцера та П. Белтса, дослідники теорії міграції оперують теоретичними положеннями та гіпотезами стосовно чотирьох аспектів міграції:

1. Структурні сили, які спонукають міграцію (out-migration) з регіонів-донорів (sending regions).
2. Структурні сили, які приваблюють мігрантів (in-migrants) в регіони-реципієнти (receiving societies).
3. Мотиваційні цілі та очікування індивідів, які відгукуються на стимули вищезазначених сил, стаючи мігрантами.

4. Соціальні та економічні структури, які утворюють з'єднуючі ланки між регіонами-донорами та регіонами-реципієнтами [3, р. 9828-9829].

Ми вважаємо, що держава виступає головним актором у міграційних процесах, проте, враховуючи перебіг міграційної кризи в Європі сер. 2010-их рр., навіть такий актор, як держава не завжди в змозі функціонально підходити до феномену міграції. Відповідним чином, ми мусимо сформулювати операційні поняття термінів «міграційна державна політика», «імміграція».

На думку В. Шейбута, першого заступника голови Державної міграційної служби України у 2014 р., метою державної міграційної політики «є цілеспрямоване впорядкування міграційних потоків, подолання негативних наслідків неорганізованих і неконтрольованих процесів міграції, забезпечення умов для реалізації прав мігрантів, їх інтеграції в політичне, юридичне, соціально-економічне та культурне національне середовище проживання тощо» [4, с. 48-49].

Українська науковець В. Петрова визначає державну міграційну політику як сукупність заходів, що «здійснюються державою з метою регулювання міграційних процесів, створення умов для реалізації інтелектуального та і трудового потенціалу мігрантів, побудови демографічного правового суспільства, забезпечення належного соціально-економічного та демографічного розвитку, дотримання принципів захисту національних інтересів, безпеки і територіальної цілісності... система правових, фінансових, адміністративних і організаційних заходів держави ат недержавних установ щодо регулювання міграційних процесів з позицій міграційних пріоритетів, кількісного та якісного складу міграційних потоків, їх соціальної, демографічної та економічної структури» [5].

Стосовно терміну «імміграція», то в «Словнику раси, етнічності та культури», виданого під редакцією європейських, головно італійських науковців, концепт імміграції тлумачиться як виключно міжнародна міграція та являє собою переміщення та укорінення в конкретній державі [6, р. 178]. Інші словники та енциклопедії, наприклад, укладений не менш авторитетними вченими Дж. Рітзером та М. Райаном «Коротка енциклопедія соціології», або «Блеквелівська енциклопедія соціології» під редакцією того самого Дж. Рітзера, підкреслюють релевантність наступних змінних для аналізу імміграції як соціального феномену: об'єм імміграційних потоків, їх демографічна структура, гомогенність чи гетерогенність іммігрантів відносно здобутої освіти [7, р. 307; 8, р. 2255].

«Енциклопедія раси, етнічності та суспільства» під редакцією Р. Шафера лаконічно, проте широко, визначає імміграцію як «приїзд та поселення на постійне проживання індивідів, народжених в іншій національній державі» [9, р. 686]. «Міжнародна енциклопедія суспільних та поведінкових наук» акцентує увагу на характері переселення, а саме, імміграція з точки зору держави-реципієнта є безповоротною зміною держави проживання [3, р. 7208].

Очевидно, що політична наука виділяє ряд теорій міграції. Серед українських науковців, одну з найгрунтовніших праць з мігрантознавства здійснила Н. Бурейко в дисертації «Політичні фактори реструктуризації сучасного імміграційного процесу в США» [10]. Чернівецька дослідниця проаналізувала теорії міграції на основі міждисциплінарного підходу, справедливо зазначивши, що «вивчення міграції не може замикатися на одній дисципліні» [10, с. 15], а саме: теорію Е. Равенштайна, «притягання і виштовхування», неокласичну економічну теорію, теорію людського капіталу, нову економічну теорію, теорію «подвійного (сегментованого) ринку праці» М. Пайоре, марксистську теорію, теорію політичного реалізму, глобалізацій на теорія, теорія міжнародних систем, а також політологічний підхід Дж. Холліфілда, де держава

як інститут перебуває центрі політичного аналізу тих явищ, які пов'язані з процесом міграції [10, с. 16-22].

Г. Фрімен з Університету м. Остін (Техас, США) розглядаючи імміграційну політику в державах ліберальної демократії, вважає за доцільне групувати держави та, відповідно, їх імміграційні політики, наступним чином: англомовні переселенські держави; європейські держави з постколоніальною та заробітчанською імміграцією; нові імміграційні держави (сюди він включає Португалію, Іспанію, Італію та Грецію) [11].

За теоретико-методологічну основу нашої роботи ми беремо синтезовану концепцію більшості із зазначених вище теорій. Основи цієї синтетичної концепції розроблені інтернаціональною групою науковців на чолі з американцем Д. Месеєм [12; 13], в нашій праці вони поглиблені та вдосконалені. Варто згадати, що оригінальна концепція дослідження була розроблена Міжнародним союзом наукового дослідження населення (International Union for the Scientific Study of Population), а саме Комітетом з міграції Південь-Північ у 1991 р. Багаторічна праця науковців, які представляли цілі теоретичні групи (в залежності від регіону: Північну Америку, Західну Європу, Перську затоку, Азійсько-Тихоокеанський регіон та Південну Америку), мала результатом теоретико-методологічний синтез теорії міграції.

Ми принципово погоджуємось з вищезгаданими американськими дослідниками в твердженні, що еміграція не є наслідком недостатнього розвитку, вона є наслідком розвитку як такого, оскільки нації структурно трансформуються через їхню інкорпорацію у глобальні економічні та політичні процеси [12, р. 378]. На нашу думку, сучасна міграція йде своїми коріннями у соціальні, політичні, економічні, етнічні та культурні трансформації, які супроводжують проникнення ринків капіталу до неринкових або перехідних суспільств. В контексті процесів глобалізації та глокалізації, їх впливу на економіки країн світу, проникнення ринків у периферійні регіони руйнує усталені соціальні, економічні та, як наслідок, політичні норми та інституції (як формальні, та і неформальні), змушуючи індивідів покидати звичну територію та спосіб проживання, таким чином утворюючи мобільний прошарок осіб, які шляхом аналізу співвідношення потенційного доходу, ризиків переселення та адаптації включаються в міграційні процеси. Тут наше бачення феномену міграції та міграційних процесів перегукується з широковідомою неокласичною економічною теорією міграції [14], а рівно і з теорією раціонального вибору.

Індивіди, які змушені покидати звичну територію та спосіб проживання, раціонально визначивши власні перспективи, де-факто продають свою робочу силу. Ще одним аспектом (який накладається на вищезгаданий процес) багатомірного процесу зміни місця проживання стає переїзд з сільської місцевості до міста, оскільки в містах вартість робочої сили вища, ніж в селі. Таким чином, переїзд з сільської місцевості країни третього світу до міста постіндустріальної країни може означати різку зміну в оцінці праці індивіда. Ми не будемо заглиблюватись у економічні аспекти феномену міграції та міграційних процесів, проте зазначимо, що тотальної міграції за принципом «село третього світу – постіндустріальне місто» не відбувається в зв'язку із індивідуальною оцінкою особою (сім'єю) ризиків, пов'язаних із переїздом. Коливання цін на продукти харчування, неврожай, безробіття з одного боку, а з іншого боку – акумуляція коштів заробітчани для здійснення великих капіталовкладень чи покупок, збережень «на старість» чи депозитів у банку утворюють свого роду еквілібріум раціональності міграції [15].

Ще одним аспектом феномену міграції є біфуркація ринку праці в постіндустріальних великих містах (тут ми використовуємо вже згадану вище теорію сегментованого ринку праці М. Піоре [16]): первинний ринок праці є перманентно

зайнятим місцевими, які отримують високу заробітну платню за свою працю, проте існує і вторинний ринок праці, з низькими зарплатами (відносно первинного ринку), низькою стабільністю та безперспективністю кар'єрного росту. Такий вторинний ринок ігнорується місцевими, таким чином генеруючи стабільну потребу в праці іммігрантів (для яких така низька зарплата відносно первинного ринку є відносно високою стосовно своєї рідної місцевості), працедавці вимушені звертатись за їх послугами, інституціалізуючи таким чином міграційні процеси.

Підкреслюючи важливість вищезазначеної первинної потреби в ініціації імміграції, ми мусимо зазначити, що після насичення вторинного ринку праці необхідною кількістю робочих рук, міграційні процеси не припиняються. Причиною є ті самі економічні аспекти глобалізації та розвитку, які, власне, і створили прошарок емігрантів з регіонів, які розвиваються – інституціалізуються транспортні та комунікаційні зв'язки між регіонами, держави (як один з головних інститутів під час дослідження феномену міграції) запроваджують відповідні міграційні та імміграційні політики, в суспільствах (як в тому, що приймає мігрантів, так і в тому, що їх надсилає) з плином часу утворюються та укріплюються нові інституції щодо феномену міграції, міграційних процесів. Старі інституційні норми (формальні та неформальні) важко і повільно, проте поступово замінюються на нові, норми, в яких присутній міграційний аспект. Перша за все за рахунок інституціоналізації транспортних зв'язків, міграція індивідів (навіть у помітно великій кількості) стає відносно дешевою та легкою. В даному аспекті ми можемо простежити вплив теорії міжнародної системи (світ-системи) на наші вищезазначені твердження [17; 18]. В цьому контексті можна згадати ведення бойових дій та конфлікти (особливо міжетнічні), як фактори впливу на вже згаданий еквілібріум міграційних процесів.

Проте з іншого боку ми мусимо визнати, враховуючи територіальні межі нашого дослідження, на перший погляд може видатись, що Канада перебуває в об'єктивно іншому положенні відносно США та розподілу імміграційних потоків: США мають спільний кордон з Мексикою, а стіна вздовж Ріо-Гранде вже стала мемом в політичному дискурсі Північної Америки (зокрема, можна згадати передвиборчу риторику Д. Трампа), мексиканці як легальні та нелегальні іммігранти займають набагато помітніше місце в економічних та суспільно-політичних процесах США, ніж Канади. З іншого боку, на сучасному етапі розвитку транспорту та комунікацій, важко говорити про цілковиту недоступність та окремішність певних держав, зокрема Канади. Очевидно, що географічний фактор віддаленості та окремішності грає свою роль, проте нашою принциповою позицією є нівеляція його вирішального значення.

Повертаючись до парадигми нашого бачення феномену міграції та міграційних процесів ми відмітимо інший аспект, який проявляється з плином часу: (транс)формуються не тільки формальні та неформальні інституції, але соціальні мережі, відбувається переосмислення соціетальних ролей [19; 20]. Концентрація іммігрантів у визначених районах (наприклад, мегаполісах) утворює сімейні та дружні зв'язки зі знайомими та рідними іммігрантів, вкладаючи в нашу парадигму феномену міграції міжлюдський вимір. Цей міжлюдський вимір зіграє потім помітну роль у адаптації та інтеграції іммігрантів в приймаючій державі.

Трансформації відбуваються і в суспільствах держав-донорів мігрантів. Як ми постулювали вище, саме розвиток (а не його відсутність) є однією з першопричин еміграції. Процеси притоку капіталу, зазначені вище, соціокультурний обмін змінюють розподіл ресурсів у надсилаючій державі, стимулюючи культивування сприянні еміграції. Таким чином, ми можемо спостерігати свого роду самовідновлюваний та самозабезпечений процес: будь-яка дія (стимулюючого чи рестрикційного характеру) призводить до соціетальних та економічних трансформацій, які в свою чергу

призводять в дію ланцюг невідворотних подій. Наприклад, рестрикційна імміграційна політика держави, призводить не до припинення імміграції, а як правило має наслідком появу підприємливих посередників (установ та організацій, які за відповідну платню легалізують еміграційний кейс конкретного індивіда в той чи інший спосіб, або запропонують нелегальне вирішення його еміграційних устремлень). Тобто, ми маємо справу з черговим аспектом інституціоналізації міграційного процесу.

З іншого боку, ефект проникнення розвитку (який, власне, і спричинив еміграцію), капіталів, взаємопроникнення соціетальних зв'язків чинять безпосередній вплив на трансформації суспільства та економічних процесів в державі-донорі. Таким чином, відбувається підвищення рівня доходів місцевого населення, поступово зростає їх рівень життя, раціональність еміграції (співвідношення потреби та можливостей) падає, стимулюючи в свою чергу природну зміну міграційних процесів: вони переходять з розряду потужних еміграційних/імміграційних потоків до розряду перманентної циркуляції населення з низьким рівнем флуктуації [3, р. 9828-9834; 13].

Беручи до уваги застосований нами неоінституціональний підхід, варто зазначити, що важлива особливість імміграційної політики полягає в тому, що якісні зміни в процесі її формування, як правило, наступають після подій, які безпосередньо не пов'язані з феноменом міграції. Ці події, поступово, проте невинно, трансформуючи формальні та неформальні інститути, виступають зовнішніми детермінантами змін в сфері міграції та імміграційної політики. До таких подій, які надають сильне вплив на інституційні зміни в регулюванні міграції, відносяться: війни, революції, процеси розпаду імперій, політичні та економічні кризи, глобалізація. По суті, імміграційна політика є свого роду сублімованою проекцією бачення суспільством розв'язання проблем міжетнічної взаємодії, а на процес її формування та практики реалізації великий вплив робить трансформація інститутів, інституцій та норм, а також зміни в статусно-рольовій структурі політичних акторів [21, с. 78].

Також важливі погляди вчених представників неоінституціонального підходу до феномену міграції. Згідно з теоретичного доробку, зокрема вже згадуваних Б. Пауела, Р. Делтона та К. Строма [22], а також П. ДіМаджіо [23], а також розвиваючи логіку неоінституціоналістів для пояснення змін в механізмі вироблення та реалізації імміграційної політики розвинених країн в післявоєнний період, можна зробити висновок про те, що перехід від дискримінаційних та сегрегуючих практик (політик) щодо етнорасових мігрантів до мультикультуралізму є об'єктивним і закономірним. Закономірність впливає з потреби в легітимації держави на міжнародній арені в умовах зміненого інституційного середовища. На думку О. Шапарова, основний імпульс інституційним змінам у взаємодіях індивідів і держав в післявоєнну епоху був даний Нюрнберзьким процесом і продовжений прийняттям «Загальної декларації прав людини» та інших міжнародних правових актів гуманітарного характеру. Таким чином, формування інституційних обмежень дій держав щодо мігрантів, що мають міжнародно-правову природу, делегітимізували сегрегаційні стратегії в імміграційній політиці демократичних держав [21, с. 77-78].

Імміграційні потоки в світі є предметом підвищеної уваги не тільки урядів держав-реципієнтів, але й, власне, їх громадян. Політичні актори перманентно моніторять суспільну думку заради з'ясування настроїв суспільстві, оцінки наслідків міграційних процесів, пропозицій потенційного розв'язання проблем міжетнічної взаємодії, які можуть виникнути. Синтетична теорія міграції є черговою спробою концептуалізувати та теоретизувати феномен міграції.

Список використаної літератури:

1. Корпачев С. Современные теоретические подходы к изучению иммиграционной политики / С. Корпачев // Вестник Санкт-Петербургского

университета. Серия 6. Политология. Международные отношения. - 2015. - № 3. - С. 83–90 ; Korpachev S. Sovremennye teoreticheskie podkhody k izucheniyu immigratsionnoy politiki / S. Korpachev // Vestnik Sankt-Peterburgskogo universiteta. Seriya 6. Politologiya. Mezhdunarodnye otnosheniya. - 2015. - № 3. - S. 83–90.

2. Євтух В. Етнічність : енциклопедичний довідник / В. Євтух. – Київ : Фенікс, 2012. – 396 с. ; Yevtukh V. Etnichnist : entsyklopedychnyi dovidnyk / V. Yevtukh. – Kyiv : Feniks, 2012. – 396 s.

3. International encyclopedia of the social & behavioral sciences / eds. N. J. Smelser, P. B. Baltes [Електронний ресурс]. – Amsterdam; Oxford: Elsevier, 2001. – 26 vol. – 16695 p. – Режим доступу: https://www.sciencedirect.com/science?_ob=RefWorkIndexURL&_idxType=GI&_cid=272777&md5=7e72bc04424c5000c1217451c90936c2.

4. Шейбут В. Сучасна державна міграційна політика в Україні / В. Шейбут // Наше право. – 2014. – № 3. – С. 49–53 ; Sheibut V. Suchasna derzhavna mihratsiina polityka v Ukraini / V. Sheibut // Nashe pravo. – 2014. – № 3. – S. 49–53.

5. Палагнюк О. Зміст та функції державної міграційної політики України [Електронний ресурс] / О. Палагнюк // Публічне адміністрування: теорія та практика. – 2013. – № 2. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2013_2_10 ; Palahniuk O. Zmist ta funktsii derzhavnoi mihratsiinoi polityky Ukrainy [Elektronnyi resurs] / O. Palahniuk // Publichne administruvannya: teoriia ta praktyka. – 2013. – № 2. - Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2013_2_10

6. Dictionary of race, ethnicity and culture / eds. G. Bolaffi, R. Bracalenti, P. Braham, S. Gindro. – London : SAGE Publications, 2003. – 355 p.

7. The concise encyclopedia of sociology / ed. G. Ritzer, ed. J. M. Ryan. – Chichester, West Sussex, U.K.; Malden, MA: Wiley-Blackwell, 2011. – 726 p.

8. The Blackwell encyclopedia of sociology / ed. G. Ritzer. – Malden, MA: Blackwell Pub, 2007. – 5658 p.

9. Encyclopedia of race, ethnicity, and society / ed. R. T. Schaefer. – Los Angeles: SAGE Publications, 2008. – 1622 p.

10. Бурейко Н. М. Політичні фактори реструктуризації сучасного імміграційного процесу в США : автореф. дис. ... канд. політ. наук : спец. 23.00.02 / Надія Миколаївна Бурейко; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. - Чернівці, 2012. - 20 с. ; Bureiko N. M. Politychni faktory restrukturyzatsii suchasnoho immihratsiinoho protsesu v SShA : avtoref. dys. ... kand. polit. nauk : spets. 23.00.02 / Nadiia Mykolaivna Bureiko; Cherniv. nats. un-t im. Yu. Fedkovycha. - Chernivtsi, 2012. - 20 c.

11. Freeman G. P. Modes of immigration politics in liberal democratic states / G.P. Freeman // The International Migration Review. – 1995. – Vol. 29, No. 4. – P. 881–902.

12. International migration: prospects and policies in a global market / ed. D. S. Massey, ed. J. E. Taylor. – Oxford; New York: Oxford University Press, 2004. – 394 p.

13. Worlds in motion: understanding international migration at the end of the millennium / D. S. Massey, J. Arango, G. Hugo [et al.]. – Oxford; New York: Oxford University Press, 2005. – 376 p.

14. Ranis G. A theory of economic development / G. Ranis, J. C. H. Fei // The American Economic Review. – 1961. – Vol. 51, No. 4. – P. 533–565.

15. Kondoh K. Economics of international immigration : environment, unemployment, the wage gap, and ... economic welfare / K. Kondoh. – New York : Springer, 2016. – 243 p.

16. Piore M. J. Birds of passage: migrant labor and industrial societies / M. J. Piore. – Cambridge: Cambridge University Press, 1980. – 240 p.

17. Sassen S. The mobility of labor and capital: a study in international investment and labor flow / S. Sassen. – Cambridge : Cambridge University Press, 1990. – 244 p.

18. Fligstein N. Fields, power and social skill: a critical analysis of the new institutionalisms / N. Fligstein // *International Public Management Review*. – 2008. – Vol. 9, No. 1. – P. 227–253.

19. Massey D. S. Return to Aztlan: the social process of international migration from western Mexico / D. S. Massey, R. Alarcon, J. Durand. – Berkeley : University of California Press, 1990. – 347 p.

20. Coleman J. S. Foundations of social theory / J. S. Coleman. – Cambridge : Harvard University Press, 1994. – 993 p.

21. Шапаров А. Теории иммиграционной политики: политологический подход / А. Шапаров // *Вестник Северного (Арктического) федерального университета. Серия: Гуманитарные и социальные науки*. – 2012. – № 3. – С. 73–79 ; Shaparov A. Teorii immigratsionnoy politiki: politologicheskiy podkhod / A. Shaparov // *Vestnik Severnogo (Arkticheskogo) federalnogo universiteta. Seriya: Gumanitarnye i sotsialnye nauki*. – 2012. – № 3. – С. 73–79.

22. Comparative politics today: a world view / eds. G. B. Powell, R. J. Dalton, K. Strøm. – Harlow : Pearson Education Limited, 2014. – 744 p.

23. Powell W. W. The new institutionalism in organizational analysis / W. W. Powell, P.J. DiMaggio. – Chicago ; London : University of Chicago Press, 1991. – 492 p.

Стаття надійшла до редакції 10.12.2017 р.

O. Kozachuk

SYNTHETIC THEORY OF MIGRATION'S MAIN ASPECTS

The multidimensionality of human mobility, coupled with the dynamics of transformations in the modern world, forces states to constantly review immigration policies. Migration and immigration by themselves, as social phenomena, of course, are not problems of interethnic interaction. Migration and immigration are phenomena of a different order, other determinants, and other epistemological interconnections. However, we emphasize that it is migration as a phenomenon and migration processes as such are important factors for the emergence, cumulation, and diffusion of interethnic interactions.

The purpose of our study is to analyze the synthetic theory of migration. Based on the goal, we formulated the following objectives of the article:

- *conceptualize the concept of migration and state migration policy;*
- *To analyze the synthetic theory of migration based on the research of a group of scientists led by D. Massey.*

By the theoretical and methodological basis of our work, we take the synthesized concept of most of the modern migration theories. The foundations of this synthetic concept were developed by an international group of scholars led by an American D. Massey, in our work they are deepened and improved. It should be remembered that the original concept of the study was developed by the International Union for Scientific Research of the Population, namely the South-North Committee for Migration in 1991. The long-term work of scientists representing the whole theoretical groups (depending on the region: North America, Western Europe, Persian Gulf, Asia-Pacific and South America), was the result of the theoretical and methodological synthesis of the theory of migration.

Immigration flows in the world are the subject of increased attention not only to the governments of recipient states, but, moreover, their citizens. Political actors permanently monitor public opinion for the purpose of clarifying the mood of society, assessing the consequences of migration processes, proposals for the potential solution of interethnic interactions that may arise. The synthetic theory of migration is another attempt to conceptualize and theorize the phenomenon of migration.

Key words: *migration, migration processes, immigration, immigration processes, synthetic theory of migration.*